

елементи інформаційної ієрархії, що відрізняються ступенем обробки та структурованості: дані, інформація і знання. Дані представляють сукупність фіксованих відомостей або фактів, придатних для зберігання, обробки і передачі. В результаті аналізу, обробки, перетворення і структурування даних можна отримати інформацію. Подальша обробка, перетворення і контекстуалізація інформації призводить до формування знань, які будуть уже безпосередньо застосовуватися для прийняття рішень. На подальше перетворення інформації шляхом її включення в контекст конкретного підприємства і її розгляду у взаємозв'язку з проблемою, яка потребує вирішення спрямована інтерпретація та представлення інформації. При цьому інтеграція інформації з релевантними елементами проблеми і контекстом конкретного підприємства дозволяє виявити найбільш цінну для менеджера інформацію, в тому числі і оцінити альтернативні варіанти для вирішення проблеми. Передбачається, що чим вище швидкість обробки і аналізу більшої кількості релевантної інформації та одночасного розгляду кількох альтернативних варіантів рішення, тим краще і ефективніше діяльність підприємства та його фінансові показники. Звісно ж, що основні чинники, які надають найбільший вплив на процес прийняття управлінських рішень, можна розділити на три рівні: організаційний, особистісний та інформаційний.

Список літератури:

1. Єршова Н.Ю. Методичний підхід до формування інформації в системі стратегічного управлінського обліку з метою підвищення економічної безпеки суб'єктів господарювання / Н.Ю. Єршова // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. Одеса. 2015. № 10. С. 276-281.
2. Гнилицька Л.В. Обліково-аналітичне забезпечення функціонування системи економічної безпеки підприємства : автореф. дис. ... д-ра. екон. наук. Київ: КНЕУ, 2013. 33 с.
3. Єршова Н.Ю. Концептуальні основи стратегічного управлінського обліку». / Н.Ю. Єршова // Проблеми економіки. 2017. №1. С. 195-202.

МЕЛЬНИКОВ О.С., канд. екон. наук, доц., НТУ ХПІ

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2409-4983>

САМОЙЛОВ В.Ю., студ., НТУ ХПІ

ІМІТАЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Страховання у світовій практиці є важливим елементом

економічної і соціальної системи суспільства. Воно також є важливим інструментом соціального захисту населення і могутнім джерелом інвестування в національну економіку. Проблема формування та подальшого розвитку страхового ринку є особливо актуальною для України внаслідок кризових явищ в системі соціального забезпечення.

Прогнозування фінансових результатів діяльності страхових компаній є досить складною задачею, бо страхова діяльність принципово пов'язана з невизначеністю майбутніх подій, тобто, ризиком. Предметом будь-якого договору з послуг страхування є страховий випадок, який за визначенням має стохастичний характер. Для формалізації цих ризиків використовується апарат актуарної математики, який базується на теорії ймовірностей та стохастичних процесів [1].

Найпростіша схема страхування полягає у наступному [2]. Страхувальник виплачує страховій компанії p грн. (ця сума називається страховою премією), а компанія зобов'язана виплатити особі, на користь якої укладений договір, страхову суму b грн. в разі настання певної випадкової події (страхового випадку). Величина страхової виплати, звичайно, набагато більше, ніж страхова премія: $b > p$, і знаходження "правильного" (так званого актуарно-справедливого) співвідношення між ними – одна з найважливіших задач актуарної математики.

Купуючи за p грн. страховий поліс, страхувальник перекладає ризик можливих фінансових втрат при настанні страхового випадку на страхову компанію. Оскільки більшість людей ухиляється від ризику, ця послуга має певну ціну. Саме різниця між страховою премією та актуарно-справедливою ціною страхового випадку є джерелом прибутку для страхової компанії.

При прогнозуванні грошових потоків страхової компанії ми маємо справу із досить складним стохастичним процесом, який є суперпозицією відносно стабільних доходів від виплат страхових премій і випадкових витрат, які пов'язані із настанням страхових подій [3]. Прогнозування руху грошових коштів і фінансових результатів за тривалий період неможливо без використання математичних моделей цього стохастичного процесу. Задача ускладнюється тим, що для здійснення страхової діяльності недостатньо знати лише основні чисельні характеристики цього процесу, як то математичне очікування та дисперсію. Наприклад, для встановлення потрібного рівня фінансових резервів компанії

необхідно здійснити оцінку вірогідності банкрутства компанії із певним рівнем грошових коштів.

Аналітичний вигляд для такої ймовірності можна отримати лише в найпростіших випадках. Тому для моделювання руху грошових коштів страхової компанії доцільно використовувати методи імітаційного моделювання. Моделювання страхових подій за допомогою методу Монте-Карло надає можливість отримати емпіричний розподіл будь-яких важливих показників діяльності страхової компанії. Також використання методів імітаційного моделювання надає можливість адаптувати модель під конкретні умови діяльності страхової компанії на певному ринку. Так, при наданні послуг зі страхування життя доцільно враховувати демографічну структуру населення конкретного регіону, яка впливає на імовірнісні характеристики процесу страхових виплат. Це дозволяє підвищити надійність прогнозування результатів діяльності страхової компанії.

Список літератури:

1. *Кларк С.* Основы актуарной математики. – М.: «Общество актуариев», 2000;
2. *Фалин Г.И.* Математические основы теории страхования жизни и пенсионных схем. 3-е издание: М.,: АНКИЛ, 2007. – 304 с.;
3. *Шоломицкий А.Г.* Актуарная математика и теория риска. Конспект лекций. М. : ВШЭ, 2004.

СТРИГУЛЬ А.С., канд. екон. наук, доц. каф. ЕАтаО, НТУ «ХПІ»
ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2343-4234>

ФІЛІНА О.В., студ., каф. ЕАтаО, НТУ «ХПІ»

ДІСКРИМІНАНТНІ МОДЕЛІ, ЯК ЕКСПРЕС ДІАГНОСТИКА РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто теоретичне обґрунтування оцінки фінансової стійкості підприємства на засадах діагностики банкрутства, дослідження сучасних підходів до визначення поняття «фінансова стійкість» підприємства, огляд підходів до оцінки рівня фінансової стійкості та дослідження підходів до оцінки ймовірності банкрутства підприємства.

У кожного науковця свій підхід до визначення сутності фінансової стійкості. Так Крухмаль О.В. вважає, що фінансова стійкість передбачає здатність системи протистояти зовнішнім факторам впливу [1, С. 198], Цал-Цалко Ю.С. - це стан активів